

DNR-VN-2006-06

Överklagande av biskopsvalet i A stift

SVENSKA KYRKANS VALPRÖVNINGSNÄMND

BESLUT

2006-11-08

Dnr VN 2006/6

Den 21 augusti 2006 hölls i A stift provval för nominering av kandidater till biskopsvalet. De röster som avgavs fördelade sig på 13 olika kandidater. Stiftsstyrelsen överlämnade, i enlighet med 8 kap. 25 § kyrkoordningen, resultatet av provvalet till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Ansvarsnämnden). Genom beslut den 21 september 2006 (Dnr AN 006-2006) förklarade Ansvarsnämnden sex av kandidaterna behöriga att vigas till biskop.

Den 5 oktober 2006 hölls biskopsval i A stift. Vid den slutliga sammanräkning efter valet som stiftsstyrelsen genomförde den 9 oktober framkom att ingen av kandidaterna fått mer än hälften av rösterna. I valet avgavs 541 röster. Dessa fördelade sig på sätt som framgår av protokoll (§ 2) över den slutliga sammanräkningen (bilaga). En andra valomgång genomfördes den 16 oktober mellan de två kandidater som i det första valet fått flest röster, dvs. S och J. Vid slutlig sammanräkning den 17 oktober efter den andra valomgången fastställde stiftsstyrelsen att S erhållit flest röster, och att han är vald till biskop i A stift.

D har överklagat valet och yrkat att valet ogiltigförklaras och görs om. Han har därvid anfört bl.a. följande. Enligt en artikel i tidningen Smålandsposten har Ansvarsnämnden till kandidaterna i det aktuella biskopsvalet ställt två frågor som inte omedelbart kan deduceras utifrån stadgandet i 8 kap. 8 § och 25 kap. 2 § kyrkoordningen. En av frågorna har ställts i syfte att utröna biskopskandidatens vilja och avsikt. Det är uppenbart att vilja och avsikt hör samman med åsikt. En svensk medborgare behöver dock inte för det allmänna tillkännage sin åsikt, vare sig det gäller politik eller religion. Ansvarsnämnden har att utröna om biskopskandidaterna utifrån kyrkoordningen är behöriga. Frågor av det aktuella slaget går utöver regelverket och den biskopskandidat som vägrar att besvara dem handlar korrekt och skall inte utifrån detta avföras som obehörig. Det som är grundlagsstridigt skall inte bli praxis i Svenska kyrkan. – Under den första valomgången skedde i ett av kontrakten rösträkning och tillkännagivande av valresultat före kl 11.00, dvs. före den tidpunkt då rösträkningen skulle äga rum. Detta innebar i princip att några röstande skulle kunnat invänta det först redovisadevalresultatet och sedan styra sin egen röstning utifrån denna information.

Stiftsstyrelsen i A stift har avstyrkt bifall till överklagandet och anfört bl.a. följande. Grunden för överklagandet är att en av de kandidater, som Ansvarsnämnden hade att behörighetspröva – B – inte förklarats behörig. Detta är en fråga som inte har med själva valförfarandet att göra. Stiftsstyrelsen har att genomföra biskopsvalet med de kandidater, som förklarats behöriga av Ansvarsnämnden. Med hänvisning till det i den första omgången tydliga utslaget finner stiftsstyrelsen inte heller anledning att anta att valresultatet skulle ha kunnat påverkas på ett avgörande sätt, om det gått till så som D antytt i sitt överklagande.

I genmäle har D hänvisat till kopia av e-postmeddelande den 4 november 2006 från K, valförrättare i X kontrakt. I e-postmeddelandet anges bl.a. att den första valomgången den 5 oktober 2006 i X kontrakt ägde rum i L församlingshem med början kl 10.00 samt att röstproceduren var avslutad strax efter kl 10.30. K bestämde då att rösterna skulle räknas omedelbart. Valförrättningen avslutades kl 10.45 eller möjligen kl 10.50. D har vidare i samband därmed uppgett att valförrättaren i N kontrakt delgavs röstningsresultatet i X kontrakt omkring kl 10.45, dvs. innan han hade avslutat valförrättningen i sitt eget kontrakt.

Valprovsnämnden har den 12 oktober 2006 avslagit D:s yrkande om interimistiskt förordnande

om att det slutliga valet inte genomförs förrän hans överklagande har prövats.

Valprövningsnämndens beslut

Biskop utses genom val i stiftet på sätt som närmare regleras i 8 kap. 7 – 39 §§ kyrkoordningen. I valet får röster bara avges på dem som Ansvarsnämnden förklarat behöriga att biskopsvigas (8 § andra stycket). Ansvarsnämndens beslut får enligt 14 kap. 8 § inte överklagas.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet (7 § tredje stycket) och bestämmer även tidpunkten för biskopsvalet (26 §). Vidare skall stiftsstyrelsen göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet (33 §).

Inom varje kontrakt samlas röstberättigade med kontraktsprosten som valförrättare (27 § första stycket 3). Omedelbart efter det att röstningen har förklarats avslutad skall valförrättaren räkna rösterna tillsammans med två av dem som röstat. Resultatet av denna rösträkning är preliminärt (32 § första stycket). I förarbetena har angetts att det är lämpligt att stiftsstyrelsen utfärdar närmare anvisningar om hur röstsammanräkningen skall genomföras (CsSkr 1999:3 s. 2-369). Sådana anvisningar har inför det nu aktuella biskopsvalet lämnats i PM för valförrättare i kontrakten i valet den 5 oktober 2006. Där anges bl.a. att omröstningen förklaras avslutad då alla röstberättigade fått rösta. Därefter skall den preliminära räkningen göras med början tidigast kl 11.00.

En kandidat som fått mer än hälften av rösterna är vald till biskop. Om ingen av kandidaterna får mer än hälften av rösterna skall en andra valomgång genomföras mellan de två kandidater som i det första valet fått flest röster (10 § andra stycket).

Biskopsval kan överklagas hos Valprövningsnämnden (38 §).

Av kyrkoordningen (8 kap. 8 § andra stycket) följer att Valprövningsnämnden vid sin prövning av överklagande av biskopsval har att utgå från den behörighetsprövning som gjorts av Ansvarsnämnden. Vad D har anfört angående Ansvarsnämndens prövning av behörigheten hos dem som erhållit röster vid provvalet i A stift den 21 augusti 2006 kan följaktligen inte beaktas vid Valprövningsnämndens prövning av det överklagade biskopsvalet. Valprövningsnämnden finner inte heller visat att det vid den valomgång som ägde rum i A stift den 5 oktober 2006 har förekommit en avvikelse från föreskriven ordning som med fog kan antas ha inverkat på valutgången.

Valprövningsnämnden avslår överklagandet.

Staffan Magnusson
ordförande

Lars Seger
sekreterare

I beslutet har deltagit: Staffan Magnusson, ordförande, Key Lundegård, Gunvor Hagelberg, Britt Beijer och Kerstin Zetterberg.

Övriga närvarande: Bengt-Åke Nilsson, ordförandens ersättare, Inger Persson och Lars Haraldsson.

Expedition till:

D
Stiftsstyrelsen i A stift